

França, símptoma inquietant

La posició frontal dels sindicats, en particular, i de la població francesa, en general, va en aquest sentit: per anar pitjor del que anàvem, millor quedar-se com estàvem. Reivindicar l'«status quo» no sembla d'entrada massa trencador, però és que en realitat ens trobem, a priori, davant d'una resposta força civilitzada, d'un avís a la classe política que ha declarat l'escac i mat a un estat del benestar que fa massa anys que està en joc.

En el moment de tancar aquesta edició, dijous dia 7 de novembre a la nit, França havia passat tretze dies col·lapsada per una vaga que l'ha abocada a una crisi política i econòmica sense precedents des del maig del 68. Estudiants, sindicats, ferroviaris, transports públics, taxis, camions, elèctriques, companyies aèries, escola pública, correus, administració, sanitat —els sindicats mèdics han convocat una vaga nacional a París per al proper diumenge, dia 17 de desembre—, la protesta contra la reforma de la Seguretat Social (*Secú*) i del pla de pensions que el Govern d'Alain Juppé va presentar el proppassat 15 de novembre és general.

L'anomenat Pla Juppé per a la Seguretat Social es basa, fonamentalment, en el pagament del deute acumulat per l'assistència sanitària (aproximadament, sis bilions de pessetes) mitjançant un impost extraordinari del 0,5% sobre tots els ingressos i l'aplicació de fortes mesures d'estalvi, com ara la creació d'una cartilla amb fotografia per tal d'evitar el frau, prescripció dels medicaments més barats del mercat, la limitació de les consultes mèdiques i la implantació de l'assistència privada alternativa, encara poc desenvolupada a França, entre d'altres. Quant a les pensions, la reforma afecta, sobretot, els funcionaris i empleats del sector públic, a qui s'augmenta a 40 anys (ara és de 37 i mig) el període de cotització per a percebre la pensió màxima.

Però més enllà del fet puntual d'una protesta generalitzada contra les reformes impulsades pel president Jacques Chirac i plasmades per Alain Juppé sis mesos després de la seua arribada al Govern, la societat francesa s'ha situat clarament contra la retallada de les conquestes socials que aquestes mesures provoquen. La posició frontal dels sindicats en particular i de la població francesa en general va en aquest sentit: per anar pitjor del que anàvem, millor quedar-se com estàvem. Reivindicar l'*status quo* no sembla d'entrada massa trencador, però és que en realitat ens trobem a priori davant d'una resposta força civilitzada, d'un avís a la classe política que ha declarat l'escac i mat a un estat del benestar que fa massa anys que està en joc.

França reacciona avui davant la retallada d'una política social que ja va començar a ser retallada fa gairebé trenta anys. L'intervencionisme estatal posterior a la Segona Guerra Mundial va començar la seua davallada en les dècades dels seixanta i setanta. A començament dels setanta s'acaba l'etapa del creixement sostingut, comença la decadència econò-

mica de l'URSS, quan aquesta ja no pot suportar el ritme de la cursa tecnològica ni la complexitat de les organitzacions socials. Aleshores, vells països industrials, com Anglaterra i França, tenien entre 7 i 8 milions d'obres, que avui, mig quart de segle després, s'han convertit en tres milions de llocs de treballs perduts. La minva de la classe treballadora industrial fa que es produeixi una reestructuració d'aquestes polítiques socials. L'any 1979 s'inicia el *thatcherisme*, a Anglaterra; després vindria el *reaganisme*, als EUA. La justificació de la classe política a la forta retallada de la despesa pública se centrava sobretot en un creixement demogràfic paral·lel a un fort augment de la tecnologia.

Aquest liberalisme polític s'accelera amb la caiguda del mur de Berlín (produïda el 9 de novembre de 1989) perquè el gran capital que havia subvencionat l'estat durant cinquanta anys perd la por a l'URSS i deixa de fer-ho. S'està acomplint, per tant, en gran mesura la mutació política i econòmica que vaticinava l'historiador britànic Eric Hobsbawm en un article publicat a la revista *Marxism Today* un parell de setmanes després de la caiguda del mur, on sentenciava de manera contundent: "El principal efecte de l'any 1989 és que el capitalisme i el sector més ric, de moment, ja no estan espantats". Han perdut la por, venia a dir Hobsbawm. De fet, ja l'havien perduda a mesura que la revolució tecnològica havia passat i que els sindicats s'afeblien al llarg dels anys 70.

Avui, la forta retallada dels ingressos fa que els estats tinguem el que tenen i no més. El desmantellament de l'estat del benestar s'està acomplint i moments com el que passa ara França denoten un fort distanciament entre la classe política i la societat. Ni tan sols els partits de l'esquerra francesa s'oposen a les reformes presentades. De fet, bona part de les mesures del Pla Juppé foren desenvolupades durant el mandat del primer ministre socialista Michel Rocard, que mai no va poder dur-les a la pràctica. La crisi francesa és un clar avís del futur que espera a altres estats d'Europa, com ara l'espanyol. D'aquí un parell d'anys, tant si hi mana el socialista Felipe González com si ho fa el popular José María Aznar, les mesures seran les mateixes (recordeu la polseguera que el ministre d'economia Pere Solbes va alçar quan va vaticinar la fi de les pensions?, o la més recent i polèmica entrada en vigor de la reforma laboral?). La incògnita és saber si la resposta serà també la mateixa a l'estat espanyol que a França.